

Блоги

Слово про Володимира Юрчишина

 04.09.2015 0 Автор: [Ігор Дудник](#)

27 липня 2015 року в Музеї книги та друкарства відкрилася виставка творів видатного українського художника Володимира Юрчишина, присвячена 80-річчю з дня його народження. Про Юрчишина написано надзвичайно мало: кілька журнальних публікацій і коротеньки замітки в енциклопедіях. Фактично першим окремим виданням, що присвячене художникові, став каталог виставки. У нашій публікації ми коротко простежимо творчий шлях митця, якого заслужено називають одним із творців українського стилю у графіці.

Церква у селі Дахнів, тепер Польща. Сучасне фото

Народився майбутній художник у 1935 (за іншими даними – у 1934 році) на Надсянні — межі українсько-польської етнічної території, у селі Дахнів. У 1945 році українське населення краю було депортоване до СРСР.

Родині Юрчишиних ще пощастило, вони опинилися у Львові, де майбутній художник закінчив школу й вступив до щойно створеного Українського поліграфічного інституту імені Івана Федорова.

У 1957 році 23-річний Володимир Юрчишин закінчив навчання та переїздить до Києва, де відразу починає працювати у видавничій галузі. У перших роботах кінця 1950—початку 1960-х років помітний потяг до наслідування найкращих зразків української графіки: творів Г. Нарбути, стилю українських стародруків XVI–XVIII ст., народного мистецтва. А вже з середини 1960-их бачимо впізнаваний стиль художника.

В цей період Юрчишин багато працює в техніці лінориту, створюючи в матеріалі як чудово стилізовані сюжетні ілюстрації, так і орнаментальні композиції, і навіть ріже ліноритні шрифти. В композиціях, виконаних до книг цього періоду працює як мереживо чорного та білого, формалізоване у вигляді рисок та крапок, так і фактура самого матеріалу та край різця. Часто не задовільняючись лише чорним та білим,

Вперше в Україні

 Вся правда
про людину-легенду

 Севгіль Мусаєва
Алім Алієв

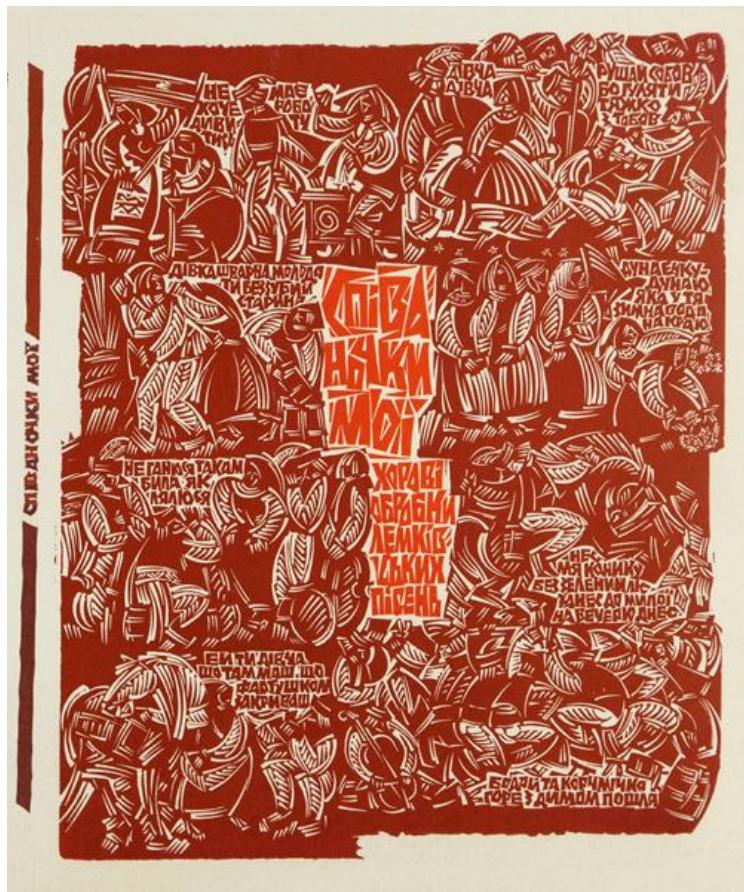
**МУСТАФА ДЖЕМІЛЕВ
НЕЗЛАМНИЙ**
**ПРИДБАТИ
ЗАРАЗ**

Соцмережі

404 Not Found

nginx/1.13.11

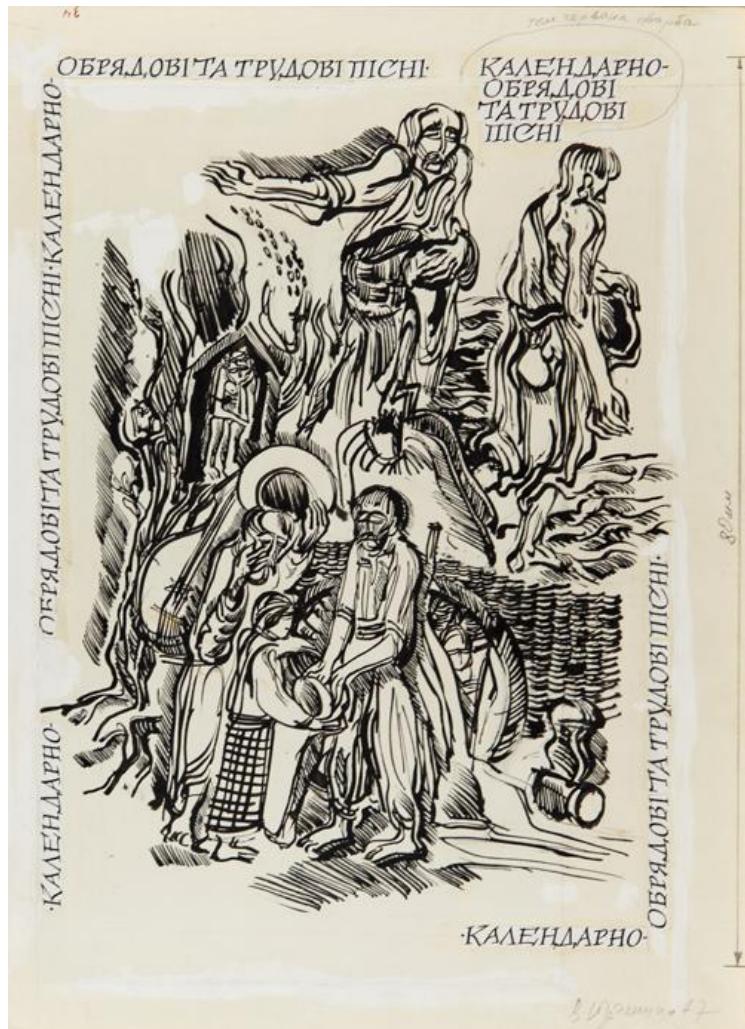
художник використовує й інші кольори, в першу чергу червоно-коричневі та різноманітні відтінки вохри, роблячи це надзвичайно графічно та деликатно.

Ескіз (варіант) суперобкладинки до видання «Співаночки мої. Хорові обробки лемківських пісень». 1964-67. Папір, фарба.
Кольорова ліногравюра

Про майстерність Юрчишина як колориста, свідчить зокрема, серія робіт «Думи», виконана у 1970-их роках, у якій крім вишуканості та благородства кольору, присутній глибокий символізм — Володимир Іванович чудово знов козацький епос, і кожна ілюстрація пронизана експресивним змістом. Юрчишин збирався видати «Думи» окремою книгою, але це так і залишилось тільки задумом.

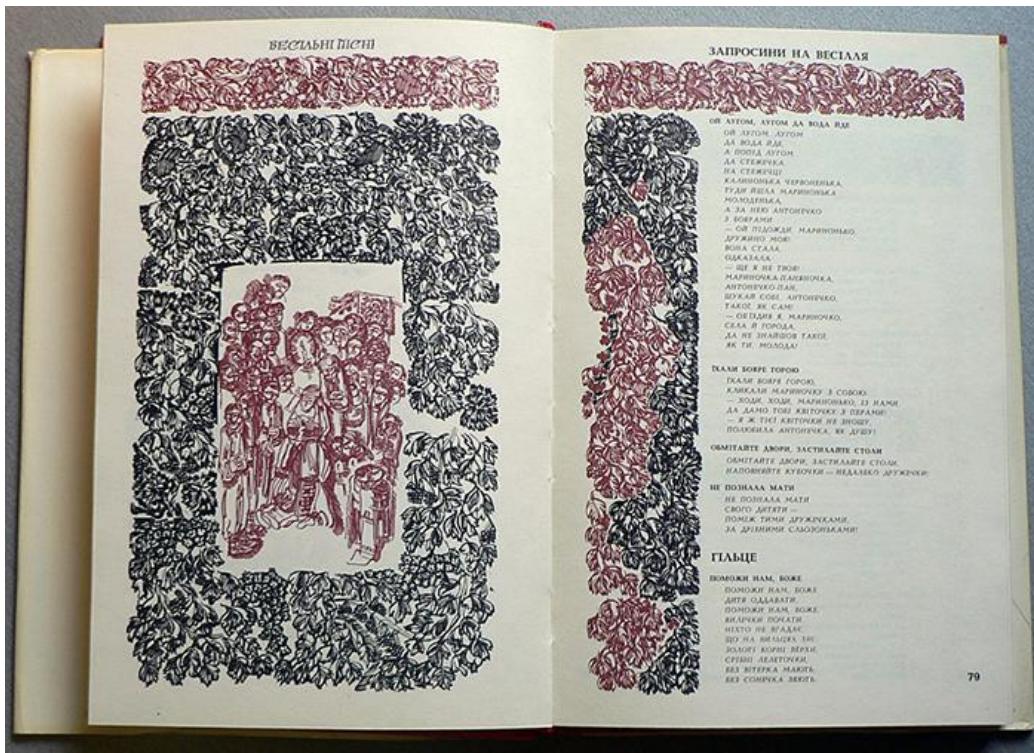
Натомість видання «Українські народні пісні у записах Осипа та Федора Бодянських» було здійснене. У цій книзі, сюжетні ілюстрації виконані в одному стилі з орнаментами, з якими чудово поєднується шрифтове оформлення. Жанрові композиції (так само, як і в циклі «Думи»), насищені глибоким символізмом. Так, наприклад, на одному зі шмуцтитулів, кобзар тримає над головою капелюхом так, що той нагадує німб. Цей натяк на мучеництво розстріляних у 1930-х, під час зізду, кобзарів, був як на середину 1970-х надзвичайно сміливим.

Шмуцтитул до книги «Українські народні пісні в записах Осипа та Федора Бодянських. Календарно-обрядові та трудові пісні». 1977.
Папір, фотонабір, туш, пензель

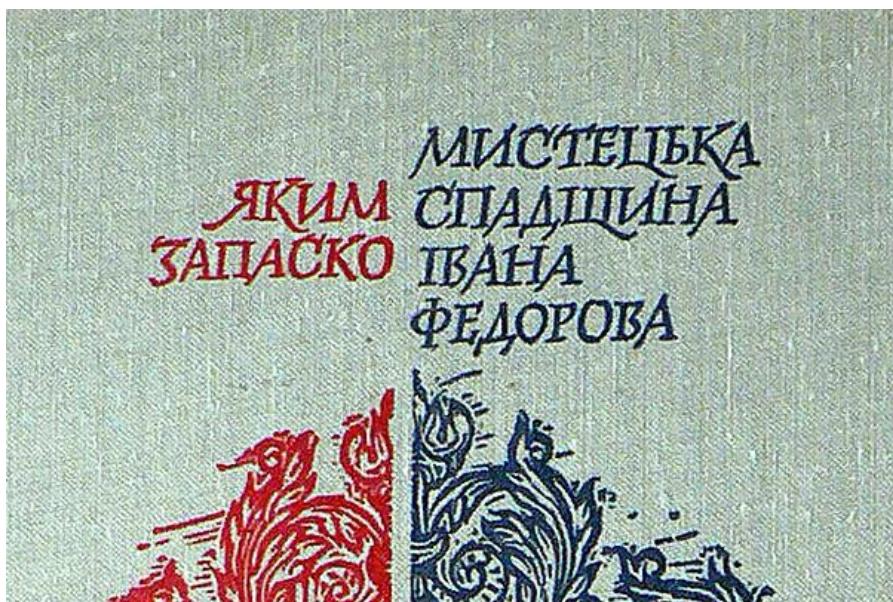
Щодо бурхливих орнаментів видання — тут наснага походить, напевно, з давніх гравюр та рослинних заставок у стародруках. В орнаментах «Українських народних пісень...» так само бачимо різні стилізовані квіти, папороті, гілки калини і т. ін.

Володимир Юрчишин завжди працював з книгою комплексно, створюючи не окремі композиції до обкладинки чи титулу, а поєднані у гармонійне ціле книжкові макети. Елементи книги (футляр, суперобкладинка, оправа, титул, шмуцтитули і т. д.), що грамотно спроектовані засобами книжкового оформлення (шрифт, орнамент, ілюстрація), завжди майстерно поєднувались у макетах Юрчишина у цільний мистецький об'єкт — книгу. У макетах багатьох видань Володимир Іванович також експериментує з форматом, проектуючи естетично досконалі пропорції книги. Бажання піднести мистецтво українського книжкового дизайну на якісно новий рівень вилилося у створення за активної участі Юрчишина «Редакції експериментального художньо-технічного оформлення та конструювання видань» при видавництві «Дніпро».

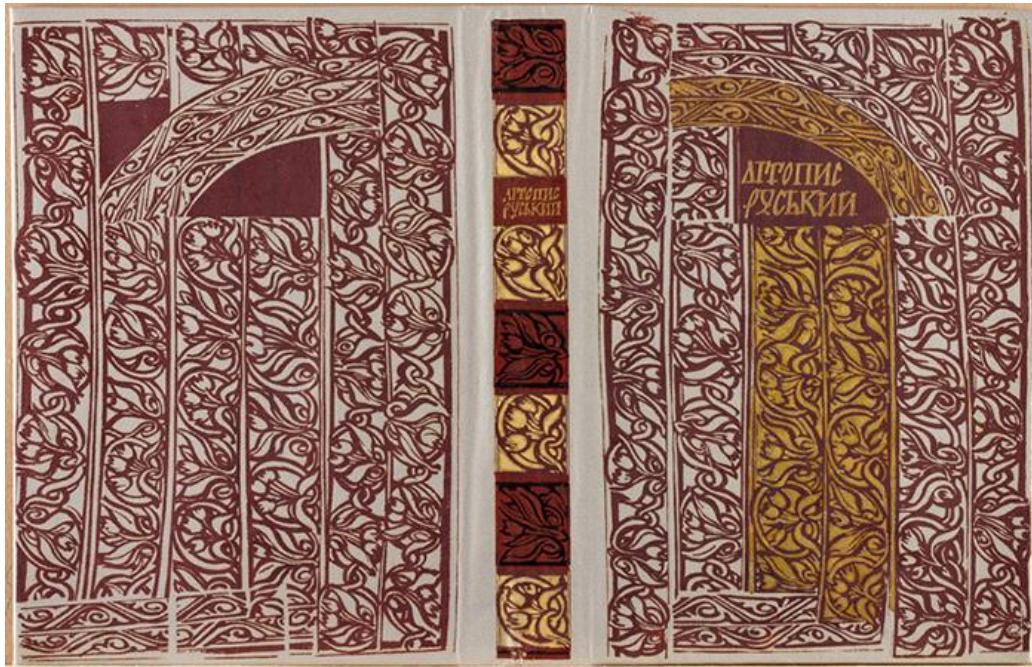

Розгорт «Українські народні пісні в записах Осипа та Федора Бодянських. Календарно-обрядові та трудові пісні». К. 1977

У 1970-х Володимир Юрчишин працює не лише як художник, а займається також і художнім редактуванням та виступає як автор-упорядник ілюстративного ряду кількох видань. У ці ж роки, книги оформлені Володимиром Івановичем починають відзначати на спеціалізованих конкурсах: у 1969, 1971 та 1975 роках на Всеосоюзному конкурсі мистецтва книги, дипломи першого ступеня отримали видання «Український портретний живопис XVII-XVIII ст.», «Народні перлинини» та «Мистецька спадщина Івана Федорова».

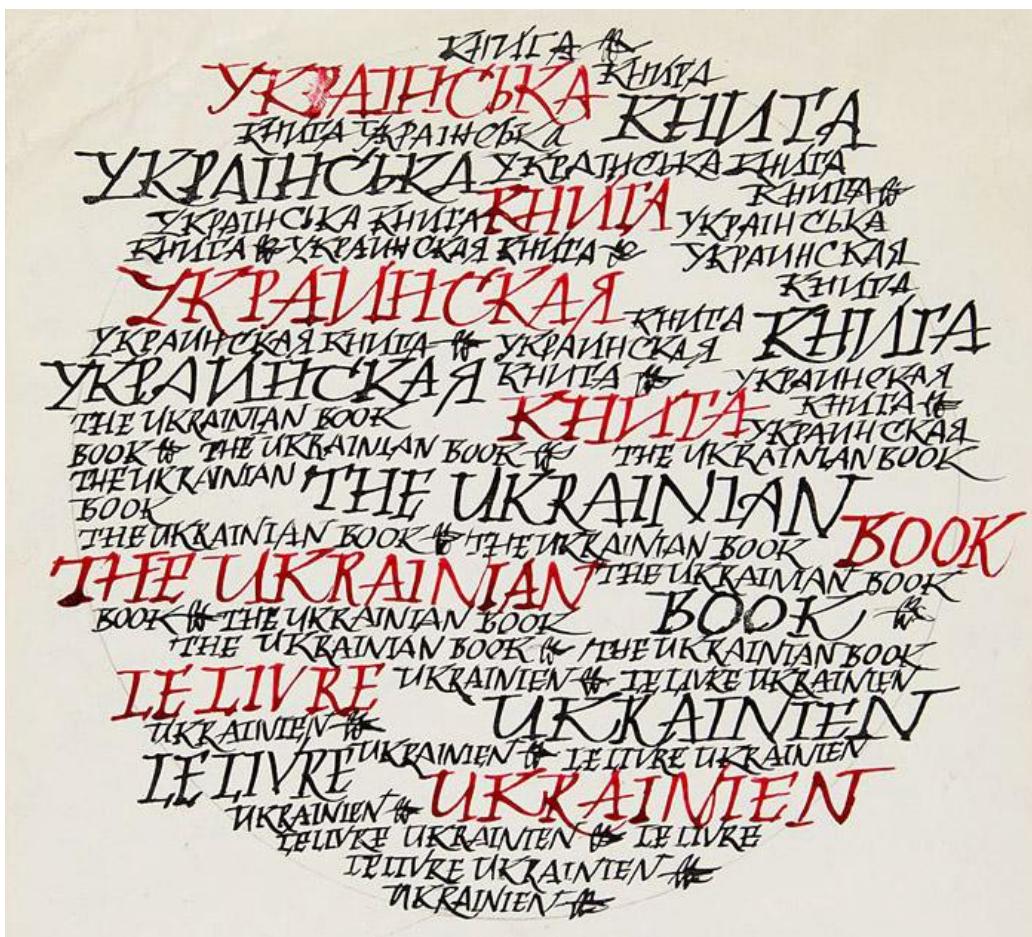

Надалі роботи Володимира Івановича нагороджуватимуться постійно: у 1982 році «Повісті минулых літ» присуджено найвищу відзнаку Всесоюзного конкурсу мистецтва книги — диплом імені Івана Федорова, а у 1990-му Шевченківську премію отримує «Літопис Руський», у якому художник виконує макет видання, заставки, кінцівки та чудові, стилізовані під давньоруські, шрифти.

Макет оправи до книги «Літопис Руський». К.: Дніпро, 1989. Картон, папір, бумвініл, клей, золота та рожева фарби. Тиснення, друк

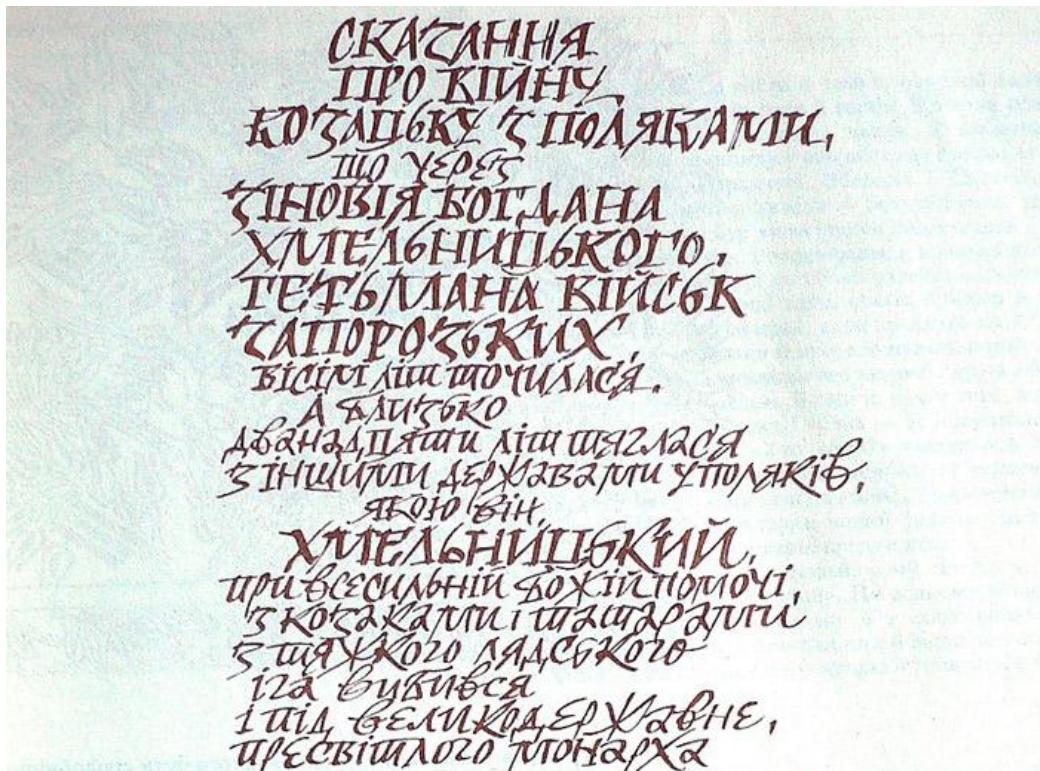
Власне, мистецтво шрифту було тим захопленням Володимира Юрчишина, у якому найяскравіше проявився талант художника. У різаних в матеріалі чи у писаних пером композиціях Володимир Іванович завжди розробляв цікаві, гармонійні шрифтові форми. Глибоке знання шрифтової історії, вільне орієнтування в історичних почерках, їх близьчуча авторська інтерпретація, дозволяли художникам створити шрифтові композиції надзвичайно високого рівня.

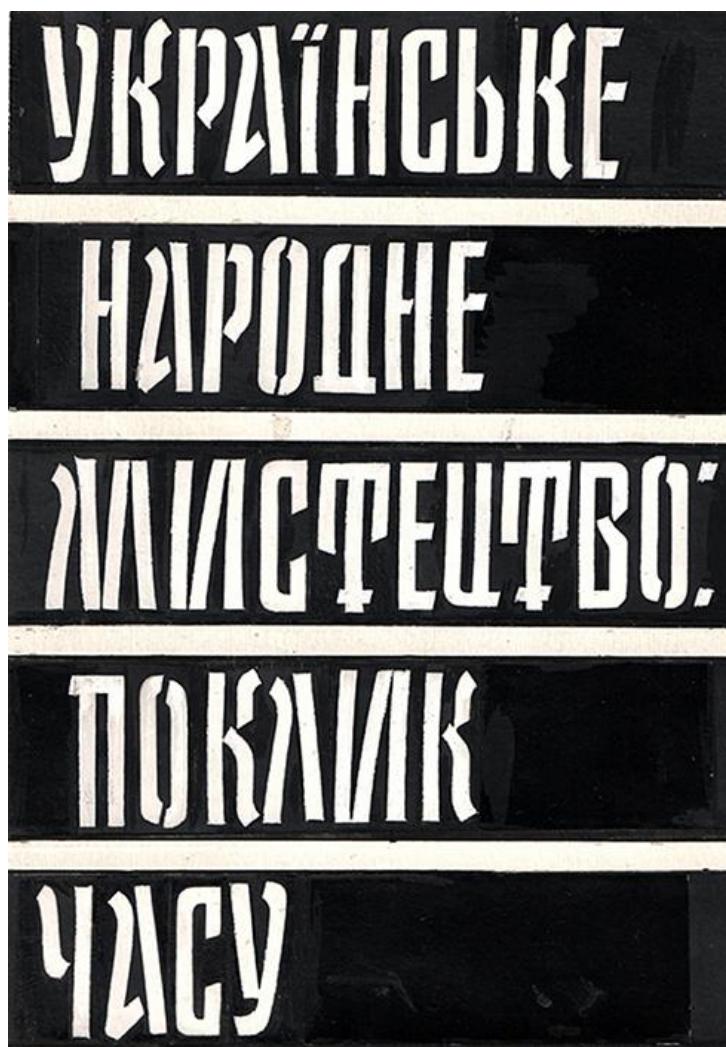
Особливо цікавими є сучасні стилізації старої кирилиці: майстер не переносить у наші дні штучно скопійовані почерки, а на основі історичної традиції, ґрунтуючись на тій кирилівській естетиці та логіці старого рукопису, створює сучасні шрифтові композиції які маючи ознаки старої кирилиці, абсолютно не виглядають архаїчно.

Художник завжди пам'ятає про епоху, яка відображена в тій чи тій книзі, що віддзеркалюється і у відповідному шрифті. Так, наприклад, у графіці шрифту до видання «Літопис Руський» ми бачимо ознаки уставу — почерку притаманного тій епосі, а в книзі виданій на кілька років пізніше, тим же видавництвом і в тій же серії — «Літопис Семіона Величка» — вже стилізацію під більш скорописний почерк. Шрифти обох

видань різні, але створені у єдиній стилістиці, і в поєднанні із загальним дизайном видань створюють цільне, гармонійне серййоне поєднання.

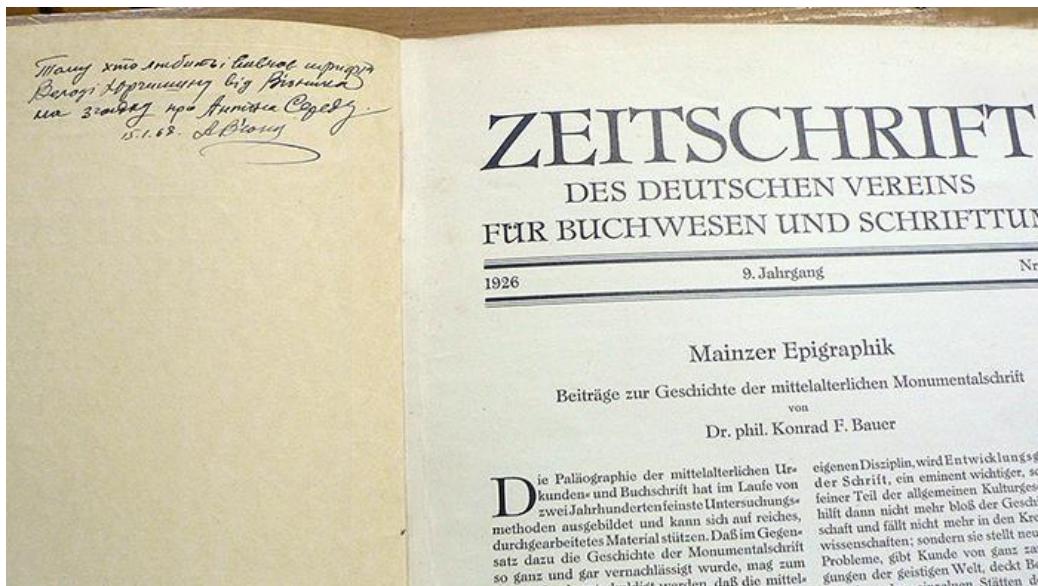
Володимир Юрчишин приділяв увагу й шрифту на латинській графічній основі — антикві. Також надзвичайно цікавим є експресивно-геометричний шрифт, що зустрічається в пізній період творчості Юрчишина — у 1990-2000 рр. Але про шрифти Володимира Івановича можна говорити довго: серед його доробку і форми козацького скоропису, і різноманітні переходні шрифтові форми, і авторські розробки.

Лінійний шрифт. Папір, фотопапір, туш, білила, пензель. Ручний набір з авторським доопрацюванням

Не в останню чергу багатогранна змістовність творчості художника проявила ще й тому, що Юрчишин був дуже освіченою людиною: стежив за новою літературою з фаху, а також переглядав праці, що стали вже класичними — книги першої половини ХХ ст. В бібліотеці митця були як зарубіжні, так і українські видання 1920-1930 рр., зокрема праці П. Попова, львівський часопис «Мистецтво», випуски журналу «Бібліологічні вісті».

До речі, Володимир Іванович товаришував з колишнім головредом «Бібліологічних вістей» Юрієм Меженком, від якого (та й від інших мистецтвознавців) отримував масу інформації з історії мистецтва. Серед знайомих художника взагалі було чимало мистецтвознавців, зокрема В. Свенціцька, П. Попов, Андрій В'юник. Серед матеріалів з бібліотеки Юрчишина знаходимо примірник німецького журналу «Zeitschrift des Deutschen Vereins für Buchwesen und Schrifttum» з дарчим написом Андрія В'юника, датованим 1968 роком: «Тому, хто любить і вивчає шрифти — Володі Юрчишину від В'юника».

Журнал «Zeitschrift des Deutschen Vereins für Buchwesen und Schrifttum» з дарчим написом Андрія В'юника

Володимир Іванович товаришував як з художниками старшого покоління, такими як А. Середа, так і зі своїми сучасниками. Серед друзів Юрчишина була ціла плеяда талановитих українських графіків: Г. Якутович, О. Данченко, А. Базилевич, О. Івахненко, В. Перевальський, М. Компанець, В. Куткін та ін. У цьому натхненному та бурхливому мистецькому середовищі того часу, кожен з художників знаходив свою тему. Володимира Івановича Юрчишина ми пам'ятаємо, в першу чергу, як Майстра книги. Саме так, з великої літери!

М. Компанець, Г. Якутович, В. Юрчишин. Фото кін. 1980 – поч. 1990-их років

P.S.: 5 вересня 2015 року у приміщенні Музею книги і друкарства України відбудеться конференція, присвячена пам'яті Володимира Юрчишина.

Програма конференції:

11.00-13.00 – Виступи

Андрющенко Тетяна Іванівна, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри сучасних наук Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського.
«Володимир Юрчишин – новатор книжкової графіки»
(10-15 хв.).

Олена Гомирєва, викладач історії мистецтва Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури.
«Тарас Шевченко у творчості Володимира Юрчишина»
(15-20 хв.).

Роман Яців, кандидат мистецтвознавства, проректор з наукової роботи Львівської національної академії мистецтв.
«Ідентифікація пристрасті: світоглядні та естетичні інтеграли мистецького стилю Володимира Юрчишина»
(20 хв.)..

Тарас Компаніченко, заслужений артист України. «Зробімо нову книжку та й заспіваймо, Тарасе!» (3 12.00, 20 хв.).

Ігор Дудник, аспірант Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури.
«Майстер літер: Володимир Юрчишин, як художник шрифту»
(30 хв.).

Віталій Мітченко, заслужений діяч мистецтв України, доцент кафедри графічного мистецтва Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури.
«Новаторські прийоми макетування книги у творчості Володимира Юрчишина»
(15-20 хв.).

Наталя Глоба, провідний науковий співробітник, куратор виставки, співупорядник каталогу.
«Про колекцію творів Володимира Юрчишина у фондах музею книги і друкарства України»
(10 хв.)

13.00-14.00 – Перерва14.00-15.00 – Презентація каталогу15.00 – «Спомини про Володимира Юрчишина»

Сергій Білокінь, доктор історичних наук, керівник центру культурологічних студій Інституту історії України НАН України.
(15 хв.).

Василь Перевальський, народний художник України, академік Національної академії мистецтв України, професор, завідувач кафедри графічного мистецтва Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури.
(20 хв.).

Микола Компанець, заслужений діяч мистецтв України, лауреат Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка, професор Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури.
(20 хв.).

Дмитро Палій, заступник директора з науково-методичної роботи музею книги і друкарства України.
(10 хв.).

Василь Шпак, художник, доцент кафедри рисунку Київського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука.
(10 хв.).

Найкращий лайк – це 30 гривень!)

Фондуючи незалежну редакцію Читомо, ви допомагаєте зростити нове покоління професіоналів видавничої справи і збільшуєте кількість хороших книжок у світі.
Спасибі.

30

грн./ місяць

30

грн.

Регулярна підтримка

Одноразова підтримка

28

Твітнути

[дизайн](#), [Музей книги і друкарства](#), [обкладинка](#)

Інші записи по цій тематиці:

- [Луцьк матиме власний шрифт](#)
⌚ 24.04.2017

- [Олег Кравчук проведе курс арт-дирекшну](#)
⌚ 08.02.2017

- [Володимир Смірнов та Наталя Птічек розкажуть про роботу дизайнера, життя та творчість](#)
⌚ 07.02.2017

- [Михайло Петrusяк познайомить з професією арт-директора](#)
⌚ 07.02.2017

- [Книжкові обкладинки Чіпа Кідда, або Як не боятися нищити шаблони](#)
⌚ 25.01.2017

- [School of visual communication шукає графічного дизайнера](#)
⌚ 20.12.2016

Щоб залишити свій коментар, будь ласка, увійдіть через аккаунт [Vkontakte](#) чи [Facebook](#)

Ім'я

E-mail

Сайт

Код безпекності *

Введіть символи отображаемые выше:

OK

Блоги

Нове з рубрики

[Карпатська Літературна Резиденція: усамітнення в Літературі](#)
Ната Коваль ⌚ 26.04.2017 0

[«Світові книжкові ярмарки МАВ-2017»: особливості та](#)
Лілія Войтків ⌚ 25.04.2017 0

[«Цундоку», або куплені та не читані книжки](#)
Ната Коваль ⌚ 24.04.2017 0

[«Цундоку», або куплені та не читані книжки](#)
Лілія Войтків ⌚ 20.04.2017 3

[Карпатська Літературна Резиденція: усамітнення в творчості](#)
⌚ 26.04.2017 0

[«Світові книжкові ярмарки МАВ-2017»: особливості та тенденції](#)
⌚ 25.04.2017 0

[25 знакових книжок «А-БА-БИ-ГА-ЛА-МА-ГИ» за 25 років](#)
⌚ 20.04.2017 3

[«Цундоку», або куплені та не читані книжки](#)
⌚ 24.04.2017 0

[25 знакових книжок «А-БА-БИ-ГА-ЛА-МА-ГИ» за 25 років](#)
⌚ 20.04.2017 3

[«Вибухові слова»: як творилася українська література 1990-х?](#)
⌚ 14.04.2017 0

[Великі книги: стань героєм найцікавішої історії](#)
⌚ 19.04.2017 2

[«Вибухові слова»: як творилася українська література 1990-х?](#)
⌚ 14.04.2017 0

література на літо

book art

про нас

обкладинка місяця
стандарті
словник
казкарка
omg
відео
фетиш
тексти
репортаж

майстер-клас
календар
дайджест
новини
інтерв'ю
видане
місця
блоги
мітки

контакти
наші акції
реклама
друзі
faq
автори

2010 - 2017 © Читомо — Культурно-видавничий проект

Бачите помилку – тисніть Ctrl+Enter